

Kdaj je žito za žetev prav zrelo.

Akoravno je to vprašanje že toliko in tolikokrat bilo mnogostransko pretesovano in je stvar skoraj do tje dognana, da so vsi kmetovalci o nji jedne in iste misli, tako se pa vendar še nahaja sem ter tje marsikteri, ki misli, da je žito takrat do žetve zrelo, ko je bilka suha in zrno v klasu že trdo postalo. Ta misel prinaša sicer dotičnemu kmetovalcu veliko škodo. Pri takem zanašanju se pogosto delo kopiči zlasti o nestanovitnem in neugodnem vremenu v taki meri, da se jedva pomagati more, nadalje tako suho žito zelo izkapa in tudi slama izgubi na svoji redivni ceni. Bolj prav je tedaj žito žeti, dokler je ožoltlo in se zrno na nohtu poskuševavca prelomiti dade in ko so zrna sicer še mehka pa ne več mlečna. Novejše skušnje so pokazale, da žito, ki je bilo v tako imenovani žolti zrelosti požeto, na svoji kaljivosti čisto nič trpelo in da so ga mlinarji in pekarji rajši kupovali in dražje plačevali in da je pa vrh tega slama še več redivno vrednost v sebi imela. Da ječmen svitlo barvo dobi, katero barvo kmetje bolj obračajo, ko temnejšo, se mora rano žeti. Ravno tako se mora oves, če se hoče od njega slame z veliko redivno vrednostjo, rano žeti.

Nekaj podobnega velja o bobu in leči. Iz povedanega tedaj sledi, da zrna v rastlinah, če so tudi že požeta, še pozneje dozorevajo. Vrh tega se pa žetev za teden dni prej pričeti more, kakor je to v mnogih krajih navada, in da se tako kopičenju poljskih del kmetovalec nekoliko izogniti more.

Pametna ravnila za bučelarje.

1. Strezi svojim bučelam vedno pametno in skrbno.
2. Popusti staro kopito in ravnaj po skušnjah in pameti.
3. Pazi na roje, ker radi uhajajo.
4. Male rojiče združuj, da se ti toliko gotovejše vzdržijo in ohranijo.
5. Pitaj slabe ule, ko lakota nastane.
6. Narejaj bučelam primerna stanovišča, da so hudega mraza in silne vročine varne.
7. Preseluj bučele v druge panje, da bodo lahko in priročno strd in vosek jemal.
8. Ne mori ljubih bučelic, to je nespametno in škodljivo.
9. Nabiraj strd in vosek iz panjev premišljeno in opazno.

Kako pri živini za njeno kožo skrb imeti.

Zraven pljuč služi pri živih bitjih tudi koža za oddihovanje. Koža ima pri oddihovanju in tudi pri drugih opravilih za življenje

veliko ulogo in toraj zasluži, da se s posebno skrbjo goji. Treba je kožo dobro snažiti; kajti kožna snažnost je pol krme. Ščet in štrigelj mora toraj živinorejec marljivo rabiti. Posebno skrb zahtevajo v tem oziru konji, kateri se vpregajo ali jahajo. Taki konji posebno močno skozi kožo izhlapujejo.

Konji za težka dela tega krtačenja manj potrebujejo. Oni imajo večidel bolj debelo kožno odejo, skozi katero manj izhlapujejo od prvih. Pogosto se zanemarljivo pitani živini kožo gojevati. Da se pa meso in mast redi, je močnega izhlapljenja treba. Zato je dobro vsakdanjo s ščetjo ali štrigljem pokrtačiti. Celo svinjam taka snažnost le koristi in jih debeli.

Dopisi.

Iz Ljutomerske okolice. (Kmetijska podružnica — Gospodar — zavarovalnice.) Naša kmetijska podružnica je zborovala v nedeljo 11. t. m. pri sv. Križu. Z veseljem smo zapazili, da so kmetovalci sv. Križevske in Verženske fare prav vneti za svoj napredek; dokaz temu je veliko število posestnikov iz vseh občin, ki so se zbrali v šoli, da bi poslušali gospodarske nauke g. J. Kukovca. Gosp. govornik je prav temeljito razjasnil vzajemno delovanje za uspeh gospodarske stvari, dokazal je, da kmetu bode trebalo dandanes drugače gospodariti, nego je bilo za starih dobrih časov; na mesto preobilnega pridelovanja zrnja, bode trebalo kmetu več krme pridelati in krmiti govejo živino. Razun tega mora kmet tudi opazovati delovanje svojih daljnih sosedov; tu je treba tudi nekaj brati, da ve, kaj in kako se drugod godi, zato ne moremo drugače, nego nasvetovati vam, dragi kmetovalci, naročite si vam znani list „Slov. Gospodar“, — berite ga pridno po nedeljah in praznikih, priganjate tudi svojo družino, da naj na mesto žganja kaj koristnega bere, kajti „Slov. Gospodar“ — bi moral biti veliko več razširjen med vami, nego to zdaj opazujemo. Želeti bi bilo, da bi več kmetovalcev pristopilo kot udje k naši podružnici, ki zastopa v prvi vrsti kmečke koristi; ravno tako bi jih več moralo pristopiti k konjerejskemu društvu, po takem bi mogel izhajati sedajni nemški list „Pferdezüchter“ tudi v slovenskem jeziku, česar je vam jako potreba. Le po poti združevanja je mogoče dandanes napredovati; porabite toraj te prilike. — Na koncu je še g. J. Kryl govoril o zavarovanju in zavarovalnicah, ter razlagal uzroke, zakaj se zavarovanjem nikoli ne more izplačati cela svota, na katero so plačali premije, ter nasvetoval, da naj noben ne zavaruje več, nego je hiša vredna, naj vse resnično in natanko zmeri, naj si da svoje poslopje natanko vceniti, preden ga zavaruje, potem ne bo imel nobenih sit-

bilo za Slovence neprecenljivo imeti narodno hranilnico. Usojam se pri tej priliki opozoriti gospode odbornike Ljubljanskega mesta na že davno storjeni sklepi si ustanoviti hranilnico Ljubljanskega mesta.

Vidi se, da so denarni zavodi velike važnosti za vsak narod, posebno pa za nas Slovence, obračajmo toraj pozornost na nje.

Pred 12. leti še sploh nesmo imeli denarnega zavoda s slovenskim vodstvom, še le leta 1873, ko se je izdala postava o pridobitnih in gospodarskih zadrugah, je začel naš narod si ustanovljati lastne denarne zavode, t. j. posojilnice. Do l. 1881 ustanovilo se jih je komaj kakih 5 na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vkupe.

Še le leta 1881 so se po nagibu zveze slovenskih posojilnic, kateri je na čelu znani neutrudljivi domoljub gospod Mihael Vošnjak, začele posojilnice širiti tako, da so do zdaj narastle na 17, in 3 se bodo v kratkem otvorile. To kar imajo storiti večji zavodi (večje deželne hranilnice in drugi taki zavodi) v veliki, to storiti imajo namen posojilnice v manjši meri. Da pa morejo doseči svoj namen, treba jih podpirati, treba je složnosti itd., kakor pri vsakej stvari. Priložnost sem imel opazovati, kako uspešno delujejo ti naši mladi narodni denarni zavodi. Vidno raste in se utrjujejo, od dneva do dneva raste njih zaupanje in kredit; naše posojilnice, se more reči, poslujejo izgledno. Jedna ali druga ima preobilno uložena denarja (hranilnih ulog) in karakteristično je, da se to ravno najbolj intenzivno opazuje v sredini kmetsva (v št. Jakobu, v Rožu na Koroškem, Šostanji, Mozirji); večini posojilnic pa še vedno gotovega potrebnega denarja primanjkuje tako, da so primorane iskati kredita pri nemških denarnih zavodih na drage obresti (6%, 7% da celo do 8%), ne glede na ovire, ki se delajo narodnemu zavodu s slovenskim poslovanjem. (Slučaji so mi znani, da so nemški zavodi obbijali zahtevani kredit samo zaradi tega, ker ima posojilnica „slovensko“ firmo. Kako bi zopet v tem oziru posojilnicam dobro došla „hranilnica Ljubljanskega mesta“?). (Dalje prihodnjič).

Pive ali pira popijejo na Štajerskem čedalje več, se ve vina pa menje. V zadnjem polletju je graški Reinighaus zvaril 112.000 litrov, Schreiner 76.560, v Puntigamu 43.420.

Dopisi.

Iz Maribora. Bivši čitalniški tajnik g. drd. Holobar, rojen blizu Celja, nam je umrl, komaj 30 let star. Škoda za ljubeznivega, nadarjenega narodnjaka. Bodi mu slov. zemljica lahka, katero je goreče ljubil. — Kano-

nik Fr. Kosar je zbolel, ni čuda pri tolikih opravkih. — Stari učitelj J. Krajnc dobil je zlati križec za zasluge. — Hranilnica neče zastavnice osnovati. Dekla Katarine Maherjeve zapustila je službo rekoč, da se usmrti. Res je ni več videti. Tat Matija Kac je bil pri pekarji J. Moku ugrabljen potem pa njegovo stanovanje preiskovano, kder so našli gospej Pajerjeve ukradene reči na Cvajniku. — Nek Scheiker prelazil je celo Pohorje in ponujal zavarovalnico North British and Mercantil. Tudi župan na hočem Pohorji g. Lov. Visočnik da posloplje zavarovati za 1300 fl. plača zadnjo premijo 13 fl. 59 kr. judu Ružički, agentu, skoro mesec dni naprej. Vkljub temu toži Visočnika zavarovalnični agent Göttinger za premijo in stroške 3 fl., to pa v Gradci. Proč s takimi tujimi zavarovalnicami! Šulverein je Kosu v Razvanji možgane precej zmešal, kajti nedavno ga nagovori žandar slovenski, toda Kos se razardi rekoč, da je on sicer slovenski kočljár pa sedaj župan in „deutschgesinnt“. Zato je v Razvanji slovenski govoriti celo v službenih zadevah — prepovedano. Prismukujenost! Nemški ume tako: „Anzeige: altes is zerissen, neuges wird gepaut Pruken in Rosswein.“

Od sv. Jurija ob južni železnici. (Kdo dela nemir?) Nemčurški Celjani in Štorjani hoteli so pri nas vsiliti „ortssuppe“ nemškega šulvereina. Poseben vlak jih privleče 18. t. m. okolo 5. ure v št. Jur. Pred g. Velejem (žnidarčkom) stoji vse polno slovenskih fantov, ki pozdravljajo došle: „živijo Slovenci, vrag naj vzame nemčurje.“ Ti korakajo poparjeni v gornji trg v Nendelnovo gostilno: delavci iz Štor, uradniki štorski, Celjani, župan Nekerman, dr. Schurbi, dr. Higersberger, Rakuš itd. Tukaj se pa jim slaba nagodi. Nastane namreč prepír mej kmeti in fanti pa nemčurji. Ti hvalijo nemško in zopet nemško. Kmetje odgovarjajo: „naši otroci se učijo obeh jezikov, ali podlaga vsemu poučevanju mora biti materni jezik, pri nas slovenski.“ Nemčurji kvasijo svoje naprej. Sedaj zagromi jeden kmetov: „kdor je Slovenec, naj vzdigne roko“ in kmalu je roka pri roki. Na to pravi: „ker nas je toliko Slovencev, zakaj nas pridete dražiti.“ Sedaj nastane vriš, pretep in krvavi boj. Strah šine nemčurjem v noge, da so čez „gang“ poskakali v dvorišče, še celo debeli Žandl skoči za drugimi. Sedaj začnejo žandarji, domači in celjski, vmes posegovati. Zvezali so osem Slovencev, nobenega nemčurja, pomagala je gospa Kaulihova. Eden žandar veže fanta, nemčurji pa tega s „pokserji“ po glavi tolčejo. Nendelnova gospodična pomaga, lepa koprivica. Ponkovski stotnik jo pobriše „in laufsrit“ in pokazal, kako dobro zna bežati toti penzionirani c. k.